

GYOMA-ENDRŐD VIDÉKE

Szerkesztő- és kiadóhivatal:

Nádudvary Mihály

könyv és papírkereskedésében

Gyoma, Endrőd-ut

Telefonszám: 15.

Előfizetési árak:

Egy negyedévre 18.000 korona

Amerikába egy évre 2 dollár.

Megjelenik minden vasárnap.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Keresztény politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Nő a drágaság.

Talán sohasem volt időszerűbb és nem is foglalkoztak az illetékesek a drágaság kérdésével annyit, mint most. Valóban itt az ideje, hogy ezt a kérdést valahol kezdeni és végezni kell. Foglalkoznak ezzel a kérdéssel a politikai körök, a kereskedelmi és társadalmi egyesületek, csak megnyugvás nem kél a nyomában, mert minden félfogás a pártkeretek, vagy a foglalkozásiágak korlátai között oszlik meg, holott józan belátásu engedményekre volna szükség minden vonálon. Be kellene itt látni mindenkinek, hogy nem egy egyszerű történelmi alakulás földjén élünk s amíg egész Európa kiszámíthatatlan forrongásban van ezt a kis darab földet nem szabadna még lehetetlenebbé tenni. De hiányszik a megértés, itt van előttünk a társadalmi osztályok éles elkülönülete, a gyáros szidja a valutát, a kereskedő a kiszagdat, az iparos mind a hármát. Egyik sem akar engedni, se a gyáros, se a kereskedő, se a termelő és ebben a harcban egekig nőnek az árak, természetesen azzal, hogy mindig egymásra utalnak és mindent minden összhang nélkül saját előnyükre igyekeznek kihasználni. A drágaság ellen mindenütt folyik a küzdelem, de tanácskozások ötletek, kísérletezések, szükségzavú intézkedések mit sem segítenek. Itt csak egyetlen egy segítene, amitől csodálatos módon elzárkóznak, ez pedig a szabadforgalom felvétele.

Komoly politikai köröknek az a véleménye, hogy Csonk Magyarországnak mai helyzetében ez szükség-telen.

Ne vitassuk. Mondjuk, hogy lehet. De nem tudjuk, mert mi csak a drágaságot érezzük. Azt azonban tudjuk, hogy ez az állapot sokáig fenn nem tartható. Kísérleljük meg tehát ha mindjárt átmenetileg is amazt.

Földbirtokreform végrehajtása

Gyomán és Endrődön.

14-15-én Endrődön lesz pöttárgyalás.

A földbirtokreform végrehajtása körül az elmúlt héten semmiféle változás nem történt. Az eljárási költségekre szükséges előleget a földhöz és házhelyhez juttatottak nagy része Gyomán lefizette. Mindössze 3-4-en mulasztották el a lefizetést így ezek a részükre megítélt házhely és földektől eslesek. Endrődön sokkal lassabban történtek a lefizetések így valószínű, hogy ott többen késnek le a lefizetés határidejét.

A jövő héten 14-15-én Endrődön lesz pöttárgyalás, azok ügyében, kiknek birtokába utólag vonatolt megváltási eljárás alá. Ugyanekkor kerül tárgyalás alá néhány visszajuttatási eljárás is, melyek utólag kerültek bejelentésre.

Gyomán előreláthatólag 21-én lesz plenáris ülés, ahol remélhetőleg az összes függőben levő ügyeket véglegesen rendezni fogják. A Zsófia majori földosztás ügyében döntés még ezeideig nem történt. Az ezen földosztás felülvizsgálására kiküldött bizottság javaslatát már elkészítette, de ezt gondosan titkolják, nehogy a nyilvánosság is tudomást szerezzen a javaslatról. Annnyit sikerült megtudnunk, hogy ha nem is veszik új eljárás alá a földosztást, de azoktól akiket a kiosztott földmennyiség nem illet meg, a földet el fogják venni.

Eddig 5-6 egyénről állapították meg hogy nem méltók a kiosztott földekre és így ezektől el is veszik a földet. Az a föld-

mennyiség, amit így visszaváltaknak 50-60 holdat tesz ki. Azok neveit, kiktől a földet el fogják venni egyelőre nem hozzuk nyilvánosságra nem akarjuk a kedélyeket ezáltal is zavarni.

A Zsófia majori ügy oly sok panaszra, oly sok valótlán hivatkozásra adott okot, — sőt voltak egyesek, kik közbenjárással vándolták meg a kerület nemzetgyűlési képviselőjét dr. Zeőke Antalt is, — hogy ennek az ügynek a nyilvánosság elé hozásától, a nyilvánosság előtt való megvitatástól, most már lapunk nem zárkózhatsz el.

Leközöltük az általunk beszerzett hiteles adatokat, amelyek, ha bármely tekintetben helyesbítésre szorulnak úgy, kézzel s szíjjel rendelkezésére állunk bárkinek. Szívesen leközlünk tárgyalagos felvilágosítást bármely oldalról jöjjön is az. Azt akarjuk, hogy lapunk olvasói minden oldalról kelletlenül megvilágítsa láthatóan ezt az ügyet és így tiszta véleményét alkothasson mindenki magának.

Végül azoknak üzenünk, kik ezt a Zsófia majori földosztás ügyét felhasználják arra, hogy képviselőnk dr. Zeőke Antal ellen igazságtalan és bujtogassanak, hogy lépjenek ki az ismeretlenség homályából, jöjjenek a nyilvánosság a bíróság elé és ott bizonyítsák, hogy van-e komoly alapja hírszerzésüknek, ott majd megkapják a méltó választ ígzetülsükre.

Válasz Pikó Béla nyilatkozatára.

Veszélyben-e a 100 holdja?

Lapunk elmúlt heti számában közöltük Pikó Béla nyilatkozatát.

A sajtótörvény értelmében a közölt nyilatkozathoz megjegyzést fűzni nem lehet. Csupán annyit jegyezhet meg a szerkesztőség röviden, hogy a közölteket továbbra is fenntartja-e? Ezen jögvával a szerkesztőségünk élt is és a nyilatkozathoz hozzá is fűztük, de azt az cikkünkben állítottakat továbbra is fenntartjuk.

A nyilatkozó azon kijelentésére, hogy a cikkben foglaltakra a sajtóbírósg fog válaszolni, hogy a cikkirő ellen megteszi a

feljelentést a törvényszéknél, nincs más megjegyzésünk, csak az, hogy mi magunk is örülünk, ha nyilatkozó módot ad, arra, hogy ez a sokat hánytorgatott, az a sok panaszra okot adott Zsófia-majori földosztás végre a független magyar bíróság elé kerüljön. Legyen nyugodt a nyilatkozó, cikkünkben állítottakat mindenben bizonyítani fogjuk, de azt az egyes eljárást a nyilatkozótól is, hogy a bíróság döntéséből vonja le a konzekvenciákat.

A nyilatkozó azon személyesen tett kijelentésére, hogy „nem tudja ki írta a

...cikket, talán nem valami újfélé, vagy va-
 ...n áll... "os" ...nyit jegyez-
 ...m... h... írta, van annyira
 ...eddig... sz... őrlemben mint az,
 ...k... h... h... pófozkodik. Ha csak-
 ...g... tenácions beállításán, szenzió-
 ...ásból akartak volna szellőztetni ezt
 ...gyet, úgy ezt módunkban lett volna
 ...kor megtenni, mikor a nyilatkozó és Vass
 Gábor között az ismeretes inzultus meg-
 történt. Hogy mennyire nem vadászuk a
 szenzációt mennyire nem igyekszünk ezt
 kihasználni, ennek nagyon sokszor adtak
 tanujelét, de legjobb bizonyíték mellettünk
 ez az inzultus. Kiszínezhették volna, hasá-
 bokait írhattunk volna erőll, de nem tettük.
 Nem tettük meg, mert mi magunk is szé-
 gyeltük, hogy egy őrlemben annyira elra-
 gadtathatja magát. Akkoriban nyilatkozó
 személyesen járt szerkesztőségünkben fel-
 kérti, hogy ne hozzuk nyilvánosságra, ne
 szellőztessük ezt az ügyet. Megtettük. Meg-
 tettük azért, mert soha személyeskedni nem
 szoktunk, soha szenzációt hajhászni nem
 fogunk. Most maga a nyilatkozó vádol meg
 illysmivel. Napirendre térünk fölötté. Min-
 denesetre nagyon furcsa megítélése a dol-
 goknak az, hogyha egy lap nyilvánosságra
 hoz egy ügyet és leszögezi azt a tényt,
 azt a megtörtént igazságot, hogy „indítvá-
 nyozták a Zsófia-majori földosztás revízió
 alá vételét”, akkor azonnal személyeskedés-
 nek, szenzációhajhászásnak minősítjük eljá-
 rásút. Elvégre nem a mi hibánk hogy

Pikó Béla is kapott földet
 a Zsófia-majori földosztásnál és ezt a föld-
 osztást most uj eljárás alá akarják vonni
 és nem a mi hibánk az sem, hogy

**Pikó Béla soha harctéri szol-
 gálatot nem teljesített.**

Mi csak azt írtuk ami megtörtént, hogy a
 Zsófia-majori földosztásnál olyanok is kap-
 tak földet, kiknek erre semmi jogcímük
 nem volt, vagy a kiosztott földmennyiség
 nem illelt meg.

Hogy ezen indítvány mily komoly
 alapokkal bír, azt nem mi vagyunk hivatva
 eldönteni, de olvasóink tájékoztatására
 lapunk más helyén leközöljük azok névsor-
 ráát, kik a Zsófia-majorból földet kaptak.

Annak az igazolására, hogy voltak
 egyesek, kik az igaz jogosultak hátrányára
 10—20 holdat is szereztek meg, leközöljük
 a földreformtvörvény 2 §-át szószertint, mely
 megállapítja, hogy kik az igényjogosultak
 és mily mértékben, milyen sorrendben elé-
 gítendőek ki:

1) hadirokkantoknak, hadiözvegyc-
 nek és felnőtt hadiárvnakn 3 kat. holdig.

2) mezőgazdasággal foglalkozó föld-
 nélküli munkásoknak családonként 3 kat.
 hold.

3) mezőgazdasággal foglalkozó törpe
 vagy kisbirtoknak gazdasági kiegészítése
 végett, ha hozzá megfelelő képességük
 és vagyoni erejük van, úgy, hogy a me-
 levő földbirtokuk a juttatható területtel
 együtt 15 kat. holdnál nagyobb nem le-
 het. Ugyanelekora földet lehet juttatni a
 fenti meghatározás alá eső azon föld-
 műveseknek, akiknek csak belsőségük van,
 vagy mezőgazdasági ingatlant haszonbé-
 retek és azt nem önhibájuk miatt veszi-
 tettek el.

4) földnélküli közszolgálati alkalm-
 azottaknak, földnélküli kisiparosoknak,
 ipari munkásoknak családonként legfel-
 jebb 1 kat. holdig.

5) önhibájukon kívül végkielégítés-
 sel, vagy nyugdíjjal elbocsátott földnél-
 küli közszolgálati alkalmazottaknak és az
 ugyanilyen hivatásos katonáknak legalább
 is a törvény szerint nekik járó végkielég-
 gítés, illetőleg nyugdíjmegváltási tőkével
 felérő értékű mezőgazdasági művelésre
 alkalmas törpe vagy kisbirtok.

6) községeknek, közbirtokosságok-
 nak, legeltetési társulatoknak, vagy volt
 urbères községeknek közös legelő lé-
 tesítésére vagy kiegészítésére szükséges
 terület.

7) törpe és kisgazdaság között a
 többszemelés és a mezőgazdaság fejlesz-
 tése érdekében mintagazdaságok és közép-
 birtokok alakítására szükséges terület.

A földbirtokreform törvény a közép-
 birtok és mintagazdaság alakítását sorrend-
 ben csak a legutolsó helyen engedély meg,
 mikor a többi kategóriák 1—6 pontig tel-
 jesen kiélégítést nyertek.

Végül, hogy a fenti kategóriákhoz
 — 1—7 pontig — tehát a középirtok el-
 nyereséhez is szükséges-e harctéri szolgálát,
 tájékoztatásul idézzük a törvény végrehaj-
 tási utasításának 49. §-át, mely a követke-
 zőket rendeli el: „meg kell állapítani, van-e
 arany vagy ezüst vitézségi érme, hány gyer-
 meke van, s ha férfiról van szó, hadiszol-
 gálatának becsülettel eleget tett-e. Külön-
 sen ki kell emelni, hogy hány hónapot
 töltött hadiszolgálatban, abból mennyit a
 tüzvonalban, megsebesült-e, milyen más ki-
 tüntetésekkel gazdított?”

Ezek után olvasóinkra bizzuk, hogy
 ezekből a tényekből, ezekből a hiteles adat-
 okból állapítsák meg, hogy személyeske-
 dett-e lapunk, mikor a Zsófia-majori föld-

osztást szóvá tette és igazságos, a törvény-
 nek megfelelő eljárást követelt.

A cikkünkben közöltékre várjuk Pikó
 Béla válaszát és felemelt fejvel, nyugodt
 lélekkel nézünk a beígért bírósági tárgya-
 lás elé. Csak minél hamarabb.

Megdézsmálták a póhalmi uradalom szentét.

Cseplesre a póhalmi uradalom
 is több vagyon szent hozatolt, melyet
 megérkezés után a kocsióbb ki-
 hányva pár napig a vasuti pályaud-
 var rakterületén hagyta heverni.

Ezt az alkalmat használta fel
 Koós Lászlóné gyomai lakos, mivel
 a szent senki sem őrizte, egy na-
 pon a szén mellé állított kocsiával
 és abból egy jól megrakott kocsiával
 kb. 10 q elemelt. A hiányt az ura-
 dalom észrevette és fejelentést tett
 a csendőrségen. A csendőrség ha-
 marosan kinyomozta a szentolvajt
 és ellene a fejelentést megtette a
 törvényszéknél.

Pénzbőség előtt.

Számos jeltől máris megállá-
 pitható, hogy a népszövetségi köl-
 cson magyar részének jegyzési fel-
 hívása a társadalom legszélesebb
 rétegeben eleinte viszhangot keltett
 Különösen érdeklődnek a kötvények
 után azok a konzervatív elemek, aki-
 ket idáig a spekulatívó a konjunktura
 és a szédületes kosztpréz visszatar-
 totta attól, hogy tőkéljükett a köz-
 gazdasági élet rendelkezésére bo-
 csájtassák. Az óvatos emberek ugyan-
 különösen az utóbbi év alatt meg-
 győződtek arról, hogy a magas koszt-
 pénz kamatra kihelyezett tőkék, soha
 sem voltak kellőképpen biztosítva.
 Most azonban teljesen biztosított és
 magas kamatot hajtó népszövetségi
 kölcsön lehetővé teszi hogy ezek az
 idáig kikapcsolt tőkék is megélnék-
 sék a közgazdaság vérkeringését.
 Hozzávetőleges becslés szerint mint-
 egy 10—20 milliárdra becsülhető az
 az összeg, amely ily módon a nép-

A TISZAMALOM

buzát mindenkor a legmagasabb napi áron vásárol,

buzát bármilyen mennyiségben díjtalanul raktároz,

buzát bármikor (raktározott bu-
 zából is) szép és jó lisztre becserél, árpát és tengerit darál.

...és a...
 ...sz...
 ...sz...
 ...sz...

szövetségi kölcsön jegyzése után gyors körforgásban újból piacra kerül. Csak természetes hogy ez a tekintélyes tőke, jótékonyan fog hatni az állandóan pénzüskével küzdő termelésünkre, valószínű, hogy a jegyzés után rövidesen érezetni fogja kedvező hatását.

Haszonbérbe adják a Schreiber-féle 425 magyar holdas csejti uradalmat.

Kishaszonbérletők jelentkezzenek.

A Schreiber-féle csejti uradalmat, mely körülbelül 425 magyar holdat tesz ki, gyomai és endrődi földmiveléssel foglalkozók részére bérbe adják. A bérbeadásnál előnyben részesülnek azok, kiknek csak 1—10 holdnyi földjük van. A bérleti feltételek Gyomán Korbuly gazdasági felügyelőnél tudhatók meg. Ugyanott jelentkezzenek azok is, kik ezen földből bérelni szándékoznak.

Nagy iparkiallítás és árumintavásár Csabán.

A határvárosi jellege folytán gazdaságilag egyre inkább nekilendülő Békéscsaba iparossága a mezőgazdálkkal karöltve nagyszabású ipari kiállítást rendez, amely aug. 15—20-ig lesz nyitva. A kiállítás imponáló dokumentuma lesz az eddig is kitűnő névnek örvendő csabai ipar nagy fejlettségének. Nemesak a városi közönség, de mindenek felett a gazdaközönség győződhetik meg arról a kiállításon, hogy a fejlett provinciai ipar mindennemű igényt a legjobban és legolcsóbban tudja kielégíteni. A nagy iparkiallítást és árumintavásárt, mely most országos érdeklődés középpontjában áll, f. hó 15-én nyitja meg dr. Kovacsics Dezső, Békésvármegye főispánja.

Megalakul Gyomán is a Levente egyesület.

A gyomai Levente egyesület szervező bizottsága az elmúlt héten értekezletet tartott. Ezen az értekezleten került tárgyalás alá a gyomai Levente egyesület megalakításának és szervezésének kérdése. Ezt a nagy horderejű és a jövőre kezdve nagy kihatással lévő szervezkedést Pétermann József főjegyző irányítja nagy odaadással és szeretettel. Nem máról holnapra elhamarkodva igyekeznek ezt a tervet megvalósítani, hanem komoly alapos előkészítéssel, hogy jövőben mű-

ködésében semmiféle zökkenés ne történjen.

Az értekezleten kimondták, hogy mindkét helybeli sportegyesület vezetőiséghez átiratot intéztek, melyben felkértek az egyesületeket, hogy csatlakozzanak a Levente egyesülethez és kiképezet, nagy gyakorlattal rendelkező sporttagjaikkal alkossák magját ezen egyesületnek. Az átiratban a két helybeli egyesülettel egyelőre csak elvi határozatot kérnek és a tényleges belépésre csak később a Levente egyesület alapszabályainak ismertetése után kerülne sor.

Örömmel üdvözöljük, hogy ebben a kérdésben végre Gyomán is komoly lépések történnek és hiszünk, hogy a két helybeli egyesület nem féltékenykedéssel, hanem a célnak megfelelő szeretettel fogja kezelni az ügyet és mindenben támogatni fogja Pétermann József főjegyzőt, hogy egy nagy, hatalmas szervezetet alkothasson.

A népszövetségi kölcsön a kis tőke és kisgazdák kezén.

Ha a nemzetgazdasági érdekeket és a magyar kis tőkék érdekeit összevetjük, kétségtelennek kell tekintenünk, Magyarországra nézve a népszövetségi kölcsön-jegyzésnek sikerét. Hiszen ez 10 millió aranykoronát alig meghaladó összeg még ezen megrosszabodott állapotban sem teszi nehéz própára a magyarság közgazdaságát. Biztosra lehet venni ugyanis, hogy különösen a vidéki kisgazda közönség ki fogja venni részét a kölcsönjegyzéséből. A magyarországi trans 2 millió 350 ezer dollár és egyenként 10—20—50—100 és 200 dolláros címletekre tagozódik. Ha tehát Magyarországon 100.000 ember jegyez egyenként 1—1 példálul csak 20 dolláros címetet, akkor máris majdnem teljes egészében jegyezték a magyar népszövetségi kölcsönt, hiszen a fennmaradó 350 ezer dollárt nagyobb tételben kétségtelenül könnyen le fogják jegyezni. Egy darab 20 dolláros címet 88-as kibocsátási árfolyamon mintegy 1.500.000 papirkoronának felel meg. Ami viszont megközelítően 3 és fél mázsa buza értéket képvisel. 3 és fél mázsa buzát pedig még az idei aránylag gyenge termés mellett minden vagyonosabb kisgazda könnyen tőkésíthet. Annak, hogy a külföldi kölcsön aránylag kis mértékben oszlik meg, az a nagy előnye, hogy a legszélesebb néprétegek részvételét is lehetővé teszi a jegyzésnél. Ered-

ményében tehát elő fogja segíteni azt az egészséges folyamatot, amely nagyon is szükséges a bankok nagyra nőtt hatalmának ellensúlyozására. Biz-zunk benne, hogy a népszövetségi kölcsön magyarországi részének majoritása ez alkalommal magyar dolgozó kezekben marad.

Országszerte házi kezelésbe utalják a forgalmi adót.

A forgalmi adó tekintetében országos jelentőségű reform várható. Az erre irányuló mozgalom értesülésünk szerint a népjóléti- és belügyminiszteriumokból indul ki. A két miniszterium egy-egy javaslatot készült tenni a forgalmi adó házi kezelésre utalására vonatkozólag. A javaslat lényege az, hogy a pénzügyminiszter biztosítson a városoknak és községeknek 50 százalékos haszonrészeseledést az adó kezelése ellenértéképpen. A városok viszont a forgalmi adóból eredő bevételüket csakis kulturális és egészségügyi, valamint népjóléti célokra fordítanák. Ebben az ügyben legközelebb miniszterközi értekezlet lesz.

Emlékoszlop a gyomai elesett hősöknek.

A rettenetes világháború ma már csak emlék és ebben a visszaemlékezésben is szomorú emlék. Hiába volt a kötelességtudó magyar önfeláldozás, de ha az első osztráktól az utolsó cseh klárínétosig cserben hagyták is a magyart, a magyar mindig ott volt ahol törhetetlennek hitt őseréjében csak meghalni lehetett.

Nekünk gyomaiaknak is vannak elesett idegenben és itt eltemetett katonáink, akiknek emlékét Gyoma közönsége méltóképpen kívánna megörökíteni.

Gyoma község képviselőtestülete mint megannyi hazafiyan érző község 1924 évi június hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a hősök emlékének kérdésével, ahol egyhangú lelkesedéssel fogadták el Répás Pál képviselőtestületi tag indítványát, mely szerint a piactéren egy olyan emlékoszlopot állíttanak fel, mely az 1848 eseményeket, Kossuth felhívását, a szabadságharcot és az 1914—20 évi

Kéri Istvánné

épület és tüzfai, szén, mész
és cementáru kereskedése

Gyoma, Endrőd-ut 872

Telefonsz. 29

Szállít mindennemű épület, asztalos
és bogrnárut vaggontételekben is!

Raktáron tart mindenféle anyagokat!

Árajánlattal készséggel szolgál!

szövetségi kölcsön jegyzése után gyors körforgásban újabb piacra kerül. Csak természetesen hogy ez a tekintélyes tőke, jótékonyan fog hatni az állandóan pénzüskével küzdő termelésünkre, valószínű, hogy a jegyzés után rövidesen érezetni fogja kedvűz hatását.

Haszonbérbe adják a Schreiber-féle 425 magyar holdas csejti uradalmat.

Kishaszonbérlok jelentkezzenek.

A Schreiber-féle csejti uradalmat, mely körülbelül 425 magyar holdat tesz ki, gyomai és endrődi földműveléssel foglalkozók részére bérbe adják. A bérbeadásnál előnyben részesülnek azok, kiknek csak 1—10 holdnyi földjük van. A bérleti feltételek Gyomán Korbuly gazdasági felügyelőnél tudhatók meg. Ugyanott jelentkezzenek azok is, kik ezen földből bérelni szándékoznak.

Nagy iparkiallítás és árumintavásár Csabán.

A határvárosi jellege folytán gazdaságilag egyre inkább nekilendülő Békéscsaba iparossága a mezőgazdálkál karöltve nagyszabású ipari kiállítás rendez, amely aug. 15—20-ig lesz nyitva. A kiállítás imponáló dokumentuma lesz az eddig is kitűnő névnek örvendő csabai ipar nagy fejlettségének. Nemcsak a városi közönség, de minden felett a gazdalközönség gyűződhetik meg arról a kiállításon, hogy a fejlett provinciális ipar mindennemű igényt a legjobban és legolcsóbban tudja kielégíteni. A nagy iparkiallítás és árumintavásár, mely most országos érdeklődés középpontjában áll, f. hó 15-én nyitja meg dr. Kovacsics Dezső, Békésvármegye főispánja.

Megalakul Gyomán is a Levente egyesület.

A gyomai Levente Egyesület szervező bizottsága az elmúlt héten értekezletet tartott. Ezen az értekezleten került tárgyalás alá a gyomai Levente Egyesület megalakításának és szervezésének kérdése. Ezt a nagy horderejű és a jövőre nézve nagy kihatással lévő szervezkedést Pétermann József főjegyző irányítja nagy odaadással és szeretettel. Nem maról holnapra elhamarkodva igyekszik ezt a tervet megvalósítani, hanem komoly alapos előkészítéssel, hogy jövőben mű-

kodésében semmiféle zökkenés ne történjen.

Az értekezleten kimondták, hogy mindkét helybeli sportegyesület vezetőségéhez átiratot intéznek, melyben felkérlik az egyesületeket, hogy csatlakozzanak a Levente egyesülethez és kiképzett, nagy gyakorlattal rendelkező sporttagjaikkal alkossák megjárt ezen egyesületnek. Az átiratban a két helybeli egyesülettel egyelőre csak elvi határozatot kérnek és a tényleges belépésre csak később a Levente egyesület alapszabályainak ismertetése után kerülne sor.

Örömmel üdvözljük, hogy ebben a kérdésben végre Gyomán is komoly lépések történnek és hiszünk, hogy a két helybeli egyesület nem féltékenykedéssel, hanem a célnak megfelelő szeretettel fogja kezelni az ügyet és mindenben támogatni fogja Pétermann József főjegyzőt, hogy egy nagy, hatalmas szervezetheg alkothasson.

A népszövetségi kölcsön a kis tőke és kisgazdák kezén.

Ha a nemzetgazdasági érdekeket és a magyar kis tőkék érdekeit összevesszük, kétségtelennek kell tekintenünk, Magyarországra nézve a népszövetségi kölcsön-jegyzésnek sikerét. Hiszen ez a 10 millió aranykoronát alig meghaladó összeg még ezen megrosszabodott állapotban sem teszi nehéz própára a magyar-közgazdaságát. Biztosra lehet venni ugyanis, hogy különösen a vidéki kisgazda közönség ki fogja venni részét a kölcsönjegyzésből. A magyarországi trans 2 millió 350 ezer dollár és egyenként 10—20—50—100 és 200 dolláros címletekre tagozódik. Ha tehát Magyarországon 100.000 ember jegyez egyenként 1—1 példálau csak 20 dolláros címletet, akkor máris majdnem teljes egészében jegyezték a magyar népszövetségi kölcsönt, hiszen a fennmaradó 350 ezer dollárt nagyobb tételben kétségtelenül könnyen le fogják jegyezni. Egy darab 20 dolláros címlet 88-as kibocsájtási árfolyamon mintegy 1.500.000 papirkoronának felel meg. Ami viszont megközelítően 3 és fél mázsa buza értéket képvisel. 3 és fél mázsa búzát pedig még az ideai aránylag gyenge termés mellett minden vagyonosabb kisgazda könnyen tőkésíthet. Annak, hogy a külföldi kölcsön aránylag kis mértékben oszlik meg, az a nagy előnye, hogy a legszegyebb néprétegek részvételét is lehetővé teszi a jegyzésnél. Ered-

ményében tehát elő fogja segíteni azt az egészséges folyamatot, amely nagyon is szükséges a bankok nagyra nőtt hatalmának ellensúlyozására. Bizunk benne, hogy a népszövetségi kölcsön magyarországi részének majoritása ez alkalommal magyar dolgozó kezekben marad.

Országszerte házi kezelésbe utalják a forgalmi adót.

A forgalmi adó tekintetében országos jelentőségű reform várható. Az erre irányuló mozgalom értesítésünk szerinti a népjóléti- és belügyminiszteriumokból indul ki. A két miniszterium egyetemes javaslatot készíten a forgalmi adó házi kezelésre utalására vonatkozólag. A javaslat lényege az, hogy a pénzügyminiszter biztosítson a városoknak és községeknek 50 százalékos haszonrészre adást az adó kezelése ellenértéképpen. A városok viszont a forgalmi adóból eredő bevételüket csakis kulturális és egészségügyi, valamint népjóléti célokra fordítanak. Ebben az ügyben legközelebb miniszterközi értekezlet lesz.

Elmeszlop a gyomai elesett hősöknek.

A rettenetes világháború ma már csak emlék és ebben a visszaemlékezésben is szomorú emlék. Hiába volt a kötelességtudó magyar önfeláldozás, de ha az első osztráktól az utolsó cseh klárínótosig cserben hagyták is a magyart, a magyar mindig ott volt ahol törhetetlennek hitt eserejében csak meghalni lehetett.

Nekünk gyomaiaknak is vannak elesett idegenben és itt eltemetett katonáink, akiknek emlékét Gyoma községe méltóképpen kívánna megörökíteni.

Gyoma község képviselőtestülete mint megannyi hazafiasan érző község 1924 évi június hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlésén foglalkozott a hősök emlékének kérdésével, ahol egyhangú lelkesedéssel fogadták el Répás Pál képviselőtestületi tag indítványát, mely szerint a piactéren egy olyan emlékoszlopot állítanak fel, mely az 1848 eseményeket, Kossuth felhívását, a szabadságharcot és az 1914—20 évi

Kéri Istvánné

épület és tüzfifa, szén, mész
és cementáru kereskedése

Gyoma, Endrődi-ut 872

Telefonsz. 29

Szállít mindennemű épület, asztalos
és bogrnárúrt vaggontételekben is!

Raktáron tart mindenféle anyagokat!

Árajánlattal készséggel szolgál!

nagy világháborút szimbolikusan allegorizálja.

Eredetileg az volt a terv, hogy minden temetőben minden katonának vagy minden temető kapujánál egy emlékkő állítassék fel, ezt a tervet azonban el kellett ejteni figyelemmel Gyoma község teherbíró képességére, ellenben elfogadta a képviselőtestület egy művészi emlékmű létesítését és e célból egy bizottságot küldött ki a sürgős eljárásra és javaslatételre.

A bizottság már augusztus hó második felében megkezdte a gyűjtést, elsősorban az elesett hősök hozzátartozóit hívja fel adakozásra, de számít Gyoma közönségének hazafias áldozat készségére is.

Ez a kegyeletes emlékmű bizonyára mihamarabb hirdeti a gyomai katonák dicsőségét, amely előtt majd elborongva, visszaemlékezések lángolásával állhat meg, aki átszenvedte, de áldozatkészen, lelkesedéssel áll meg a jövőd, a jövőd magyar ifjuság.

A gyomai állami polgári iskola.

Most jelent meg a Gyomai áll. polgári fiu és leányiskolának értesítője, amelyet Varga Gyula igazgató valóban nagy körültekintéssel állított össze.

Közlí az elmúlt 1923—24 iskolaev. történetét, a tanári testület személyi változásait, sorrendben azt a szépen elvégzett munkát, amellyel a gyomai polgári iskola dicsékvés nélkül csepekedhet. Ismerteti az iskola célját, mely nem más, mint gyakorlati irányú, előkészít a középfokú szakiskolákra, egyben az ifjuságot általános műveltséggel látja el.

Az iskolaev általában jó eredményel zárult, bár az iskola elhelyezésében és felszerelésében kevés változás történethez, ugyanis a fiu és leányiskola közös épületben van elhelyezve úgy, hogy a fiuiskola délelőtt, a leányiskola délután végezte a tanítást, ami az oktatás eredményére feltétlen hatással van.

Az 1924—25. iskolai évre vonatkozólag a következőket közöljük. A javító, jelvételi, tantervkülönbözeti vizsgálatokat aug. 27—30 napjain d. e. kezdik meg, akik más középfokú iskolából a polgári iskola II. III. IV. o. akarnak beiratkozni, azok aug. 27-én d. e. 8 órákor jelentkezzenek az igazgatóságnál, ezek tantervkülönbözeti vizsgálata aug. 30-án d. u. 2 órákor lesz megtartva. A tanulók pótbeiratása szept. 1 és 2-án d. e. 8-12 óráig. Az első osztályba való felvételhez a tanuló születési bizonyít-

ványa, iskolai- és ujraltatási bizonyítványa. Megkivántatik a 9 éves életkor. A beiratási díj 1 aranykorona, állami tandíj egész évre 10 aranykorona, közalkalmazottak, hadiözvegyek, hadirokók gyermekei az évi fizetendő díjnak csak 25 százalékát fizetik.

A tanulók nagy létszáma élénken mindennél jobban bizonyítja a gyomai áll. polgári iskola fejlődésképeségét.

H I R E K

Endrői előfizetőinkhez. Az előfizetésekről szóló nyugtákat a napokban fogja endrői megbizottunk kihordani. Kérjük előfizetőinket, hogy a szükséges 18000 koronát tartsák készen, nehogy emiatt kétszer kelljen kiküldeni.

Megérkeztek az elemi iskolai tankönyvek. Azok, akik Nádudvary Mihály könyvkereskedőnél elemi iskolai könyveket irattak azok szombat reggeltől kezdve jelentkezhetnek ért. Polg. isk. tankönyveket pedig szombaton egész nap és vasárnap délelőtt lehet iratni.

A vármegye közgyűlése. Békés vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én csütörtökön d. e. 9 órákor rendkívüli közgyűlést tart, a melyen több Gyomát érintő ügy szerepel. Így a fontosabbak közül való gyoma község határozata a jegyzői magánmunkálatok megváltása ügyében és az ez ellen beadott felebbezés. A közszéki orvosi rendelési díjakat ezen a gyűlésen új szabályozza a megye. Tárnyalás alá kerül még többek között a helyi csendőrség és rendőrség jutalmazása, valamint Gyoma község közpénztári költségelőirányzata.

Exhumálás Endrődön. A gyulai ügyészség rendelkezése a gyomai járásbíró-ság e hét elején exhumáltatta a csepőgépnél szerencsétlenül járt Dávid Sándor endrői lakos holttestét, hogy a halál okát pontosan megállapíthassák. A boncolást Dr. Kovács Péter községi orvos végezte. A halál okának pontos megállapítása azért vált szükségessé, hogy az ügyészség megállapíthassa, hogy tényleg forog-e fenn gondatlanság esete.

Az ETK endrői sportegylet vasárnap tartott rendkívüli közgyűlésén alelnöknek Spielberger József, vígalmi elnöknek titkárnak Szilágyi Aladár, intézőnek Bartha Gusztáv, ellenőröknek Kovács István és Giricz Vendel, jegyzőnek Dinya Ambrus urakat választották meg a lemondott tagok helyére. A gyűlésen elhatározták az egész egylet tagjai, hogy énekkart szervezzen a sportegylet kebelében, melynek vezetésére Palotay Ferencz tanító urat kéri fel. F. hó 15-én a ligetben nagyszabású ünnepélyt rendeznek egy ünnepély sporteseménnyel kapcsolatban.

Eladó ház

Gyoma község legfogalmasabb helyén, ártézi kut mellett, 5 uccára nyíló sarokház, 52 év óta fennálló fűszer- és vegyeskereskedésű, korlátlan italmérésel, lakás éspésszel mellékkeliséggel, azonnali beköltözésre eladó. Értekezni lehet Ehrmann Mór vegyeskereskedőnél Gyoma, Rákóczi-ucca 672 szám.

Krónika.

Vásár után az idő már
Ősre jár
Maholnap majd azt se tudjuk
Volt-e nyár.
Szépen, lassan jön az őszi
Fuvalom
S barátunkká szegődik az
Unalom.

Ereszkedik reggelinkint
Majd a kőd
Nyáremléket szép csendesen
Mi befőd.
Ködön átál szűrődik az
Őszi fény
Mint a titkolt könnyeken át
A remény.

Ilyenkor az ember halkán
Elborong,
Mibe kerül Wagnerek a
Fadorong?

A kőd leszál, amde feljebb
Megy a lei,
Rögzöndolunk és rögtön van
Ami fáj.

Faboltosok sorsa lesz jó
Egyedül,
Ősznek, télnek előre is
Hegegdül.
Szárás fáján ámbár nincsen
Senni húr,
Mégis ő a legszebb hangu
Trubadur.

Ra de azért mégse szakad
Nánk az ég
Vigasztalás az is lesz itt
Még elég.
Van már bankunk még pediglen
Nemzeti,
Lesz ottan pénz akárki meg
Nézheti.

Lilahasu nagy bankói
Forognak,
Mint a nagy hal végén a kis
Horognak.
Szézezer a legkisebb
Pénzégység,
Kell-e ennél jobb állami
Egészség?

Jó magyarom ne busulj az
Ősz mián,
Mert most a pénzt úgy hordhatod
Talyigán,
Mi mindennek mi az ára
Mellékes:
Ugyis te vagy a színházi
Kellékes. —ó.

A buza ára Gyomán. A Tiszavidéki hengermalom és tárház jelentése szerint a 78 kg.-os buza gyomai piaci ára 385,000, vaggontételben 395,000 K.

■
A gyomai
HANGYA szövetkezetben
cseplesi szén, tűzifa
bármilyen mennyiségben
kapható.
■

Záróra meghoszabbítás. A napnyugati vendéglős záróra meghoszabbítását kérte a vásár tartalmára a gyomai járási főszolgabírótól. Mivel a vendéglős játékok célra nagyobb összeget fizetett le, a főszolgabíró a záróra meghoszabbítást reggel 5 óráig engedélyezte.

Ipargedélyt nyertek. Endrődön Bogár Károly hentes, Kővágó István kőműves és ács iparra. Gyomán Vatai János és Kovács Sándor szabó iparra.

Sajtóhibák. Nem zárkoztunk el, hogy ne szenteljünk néhány sort azoknak a sokszor kellemetlen félreértéseket okozó, sokszor bosszantó sajtóhibáknak. Így lapunk két héttel ezelőtt megjelent számában „Előfizetőkinkhez” címzett felhívásban „károsodás” helyett „háborodást” szedtek. ugyanezen cikk végén „elsorvadni” helyett „elsodorni” szedtek, a „Földreform” című cikkünkben „10” hold helyett „100” holdat szedtek. Soká tudnánk folytatni az idézéseket, de most csak azokat említettük meg melyek különösen bosszantók és kellemetlenek. Olvasóink szives elnézését kérjük e miatt, mely csak úgy fordulhat elő, hogy a nyomda más községben van és így szerkesztőségünknek nincs módjában a lapot nyomás előtt átolvasni.

Egyetemi és középiskolai hallgatók táncmulatsága Gyomán. Mult hét szombatján a gyomai egyetemi és középiskolai hallgatók egy lelkes csoportja a szegény iskolás gyermekek tankönyvvel való ellátására jótékony célu táncmulatságot rendezett. A táncmulatság úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. A táncmulatságon igazi válogatott közönség jelent meg és fél 10 órakor a visszatért Farka-

sinszki Imre bandája rázendített „Hallod rózsám Katica”, medikus csárdásra, a jókedvű táncosok a főrendező Vincze Endrével élén megkezdtek a táncot, mely kora reggeli órákig tartott. Igazi meghitt barátságos táncmulatság volt. Mindenben a régi fényű gondnélküli táncmulatságokra emlékeztetett, amikor még igazán szívből őszintén mulattunk. A táncmulatságon történt felülfizetésekért a szegény iskolás fiuk nevében ezton mond köszönetet a rendezőség.

A bor értékhátára. Egy vasárnap megjelent rendelet a bor értékhátárát 12 ezer korona helyett 25 ezer koronában alapította meg. Érdekes, hogy míg például

Békéscsaba italmérői a rendelet megjelénésig betartották a 12.000 koronás értékhátárt, addig Gyomán már egy héttel előbb 15.000 koronáért mérték, itt-ott a vegytanilag is nehezen kifürkészhető italt, amiben természetesen még hamarosan újabb áremelkedés várható.

Mikor lesz készen a Gyoma-Körösladányi ut? Ennek elsősorban is Dárius a megmondhatója, mert neki vannak kincsei, ellenben a vármegyének az ide előírányzott pénze már is elfogyott. Pénz híján a körösladányi szakasz vár, de a gyomai ut szakasz 7 km. hosszúságban mégis csak elkészül és terv szerint már szeptember elsején átadják a forgalomnak.

A TISZAMALOM

irodája vasárnap délelőtt

is a közönség rendelkezésére áll, tehát ez idő alatt is

átvesz búzát

és kifizetéseket eszközöl. — A malom telepén KORPA bármilyen mennyiségben a legolcsóbb napi áron kapható

Előzékeny és pontos kiszolgálás!

Gazdasági gépek

legelőnyösebb árban és nagy választékban

a gyomai

HANGYASZÖVETKEZETBEN KAPHATÓK

Ugyanott 18%-os szuperfoszfát **mútrágya** kapható.

Mielőtt gazdasági gépet vásárolna tekintse meg gépraktárunkat és kérjen árajánlatot!

Lábbeli készítőik gyűlése. A gyomai lábbeli készítőik szakcsoportha f. 1.6 14-én a napnyugati vendéglőben tartja elsőnegyedévi rendes szakszűlését.

Csipekerő tanfolyan Gyomán. Gyomán Platz Ilonka csipekerő tanfolyamot nyit. Érdeklődni és jelentkezni lehet Endröd ut 897 szám alatt.

Gyoma község állat forgalmi adója. Gyoma község állatforgalmi adója július hónap tizenegymillió 354 ezer koronát tett ki

Mezőgazdasági munkabérek a gyomai járásban. A vármegye hivatalos lapja közli a gyomai járásra vonatkozóan a mezőgazdasági munkabérek megállapított minimumot, amely szerint a gyomai járás területén aug. 15-től nov. 1-ig 15 klg. kosztal vagy 20 klg. koszt nélkül. Fiatalabb munkásra 16 évtől fenti bérek háromnegyed része, nő munkásra pedig fenti bérek fele lett megállapítva.

Akít a macska harapott meg. Kereses Júlia gyomai lakost e hét folyamán a macskája megharapta. Az orvos azonnal kimosta és fertőtlenítette a harapás helyét és a macskát megfigyelés alá helyezték.

Helyszűke miatt lapunkból kimaradt azok névsora, kik a Zsófia majorból földet kaptak. Ezek névsorát a jövő hetekben fogjuk közölni.

Vagyon és jövedelem adó. Akik a vagyon és jövedelemadó vallomást még be nem fizették, 8 napon belül annyival is inkább adják be, mert a késedelem 50 %-os bírsággal jár.

Mennyi adót fizettek július hónapban a gyomai járásban. Az adófizetés július hónap kedvezőnek mondható, mert július hónapban együttesen kezelt községekben mintegy 104, 012.315 korona folyt be.

S P O R T

A „Gyomai Sport Club” a jövő hét vasárnapján rendezi évi szokásos atletikai versenyt, mely a beérkező nevezéseket tekintve, rendkívül érdekesnek ígérkezik.

Vasárnap, azaz holnap a GySC. a Budapesti „Haladás S. C.”-vel játszik barátságos mérkőzést. A Haladás S. C. már vendégszerrelt Gyomán és akkor sikerült a GySC-nek győzelmet aratnia, így ez a revánsmérkőzés jellegével bíró mérkőzés rendkívül izgalmasnak ígérkezik.

Keresek egy jó eszmiadia segédet állandó munkára magas fizetéssel esetleg cipész segéd is megfelelő (ha jó munkás) alja munkára Gonda Ágoston Endröd 743.

Egy férfi varrógép teljes felszereléssel eladó Gyomán Szilágyi Istvánnál 693 sz.

Magános vagy övezgyasszonyt keresek aki hajlandó lenne tisztességes nyugdíjvitelem és értékes óriás belgafaj házinylul telepem jövedelme mellett lakást, teljes ellátást adni. Sülöd nyulaim eladók, befedeztetést elvállalok. Jelentkezni delutáni órákban vasuti trafiknál lehet. Biró Pál nyug. városi rendőrtisztviselő.

Egy jó házból való fiut borbély tanoncnak felveszek. Értekezni lehet a kiadó hivatalban.

Wagner Testvérek endrödi téglagyára szabadkézből eladó. Bővebbet Wagner Márton Fiaínál Gyomán Telefon 22.

1—3 Debreceni Ferenc terménykereskedői hatósággi engedéllyel bír, társat keres megfelelő összeggel. Értekezni lehet Endröd 333 szám Seleyem-ucca sarkán levő lakásán.

Hirdetési árszabály.

A gazdasági életben is haladunk az aranykorra számítás felé, így kiadóhivatalunk is a hirdetési díjakat aranykorában állapította meg. Ez az új árszabás nem jelent drágulást, mert az árak a régiékn maradtak.

Egyhasábos hirdetés milliméterenként 3 aranyfillér, centiméterenként 30 aranyfillér, nyitlér soronként 25 aranyfillér, apróhirdetés szavanként 5 aranyfillér. Szövegközötti hirdetések 50 százalékkal drágábbak.

A kiadóhivatal.

Kész férfiruhák

nagy választékban kaphatók!

Fekete Elek

férfi szabónál Gyoma.

fitetést új buzában is elfogadok.

Kőristalp és küllő

Wagner Márton Fiaínál.
Gyomán. Telefon 22.

Paprika, cukorborsó, uborka, paradicsom állandóan kapható a községi kertésznél Gyomán.

Szerkesztésért és kiadásért Felelős:
NADUDVARY MIHÁLY

Mészáros Mihály rőfös- és divatáruháza

Telefonsz. 30. Gyoma Telefonsz. 30.

Ujabbán beérkezett divat dolgaim nagy választékban kaphatók!

Mintás sweit grenadínok, liberti batistok, liberti szatínok, gyapju grenadínok és sima grenadínok. Férfi szövetek minden minőségben. Női szövetek a legolcsóbb minőségtől a legjobb minőségig. Mőő cizgok nagy választékban. Legújabb mintájú voálók, kartonok, festők, zefiiek, kanavászok, vásznak, schifonok minden minőségben.

Az összes szabókellékek!

Mindenkori legolcsóbb napiárak

Tiszakürti Gyümölcs-
ipari és Központi

Szeszfőző Szövetkezet

kanszentmártonban CSEUJ KAL-
MÁN urnál állandó pálinkakeres-
kedő létesített, ahol raktári tart
mindenféle pálinkák-
ból és azt a napidron drástitja.

Csépléshez

I. a minőségű salgótarjáni

darabosszén

vagontételben kapható NADUDVARY János szén- és fakereskedésében Gyomán, a posta mellett. Ugyanott

száraz hasáb tűzifa

is kapható kicsinyben is.

Gabonáért
a legmagasabb
árat fizetjük

Mielőtt gabonáját eladja tegyen ajánlatot a HANGYA fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek Gyomán.

Vaskereskedő Részvénytársaság

Telefon: 16

Mezőtur, Piac-tér.

Telefon: 16

Festék, zománccfesték, linóleum, la hollandi lenolaj kence, terpentín, hintó és csiszoló-lak.

Furógépek, őrők, steyer satuk, csavarmetszők és mindenféle szerszámok.

Vas és vasárúk, csavar és láncárúk, háztartási cikkek.

Butor és épületvasalás nagy raktára.

Fűszer árúk.

Mérlégsúlyok minden súlyban.

Fűszer-árúk.

Nyomatott Baltha Jánoskönyvnyon dájában, Mezőberényben.